

CO KRAJ, TO OBYCZAJ

BEZ NAPIWKÓW

W Japonii i Korei Południowej zostawianie napiwku uznawane jest za obrazę. Pracownicy są dumni ze swojej pracy i swoich zarobków.

RĘCE PRZY SOBIE

Obejmowanie i dotykanie się w miejscach publicznych jest niemiłe widziane w Chinach, Tajlandii, Korei i na Środkowym Wschodzie.

UWAGA NA KCIUK

Na Środkowym Wschodzie, w Ameryce Łacińskiej, zachodniej Afryce, Rosji i Grecji uniesiony kciuk ma takie samo znaczenie, jak pokazanie środkowego palca.

PUNKTUALNOŚĆ

W krajach Ameryki Łacińskiej, szczególnie w Argentynie, za nieuprzejme uznaje się przychodzenie na zaproszenie dokładnie na czas.

PREZENT POCZEKA

W większości krajów Azji, szczególnie w Chinach i Indiach, otwieranie prezentu tuż po jego otrzymaniu jest niekulturalne i wskazuje na chciwość.

SWOJA WÓDKA

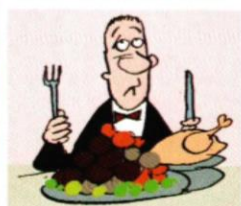
W Norwegii niegrzecznością jest picie na imprezie alkoholu, którego samemu się nie przyniosło.

W TAKSÓWCE

W Australii, Nowej Zelandii, Szkocji i Holandii siadanie z tyłu, a nie obok kierowcy taksówki, to objaw wywyższania się.

NIE ODMAWIAJ

W większości krajów arabskich, jeśli gospodarz proponuje gościowi posiłek, to nie wypada, nawet z uprzejmości, odmawiać.

PUSTY TALERZ

Dla Chińczyków, Filipińczyków, Tajów zjedzenie do ostatniego okruszka oznacza, że gospodarz zawiódł, bo gość nadal jest głodny.

KATA(R)STROFA

W Chinach, we Francji, w Japonii, Arabii Saudyjskiej czy Turcji wydmuchiwanie nosa w miejscu publicznym uznaje się za niekulturalne i odrażające.

Oprac. Tomasz Włczkiewicz, źródło: weekendowo.pl, sprachcafe.com, podroze.se.pl

1. Zaznacz P (zdanie prawdziwe), F (zdanie fałszywe).

- 1) W Japonii i Korei Północnej klient, który zostawia napiwek, jest źle postrzegany.
- 2) Publiczne przytulanie się jest negatywnie odbierane w wielu państwach azjatyckich.
- 3) Uniesiony kciuk wyraża wszędzie pozytywne uczucia.
- 4) W Ameryce Łacińskiej niepunktualność jest odbierana jako właściwe zachowanie w czasie spotkań towarzyskich.
- 5) Chińczycy i Hindusi nie lubią otwierać prezentów zaraz po ich otrzymaniu.
- 6) W Skandynawii podczas spotkań towarzyskich należy pić alkohol, który podał gospodarz.
- 7) W Austrii siadanie z tyłu w taksówce jest odbierane jako niewłaściwe zachowanie.
- 8) W większości krajów arabskich należy jeść potrawy, którymi jesteśmy częstowani, nawet wtedy, kiedy nie czujemy głodu.
- 9) Chińczycy nie jedzą do końca potrawy przygotowanej przez gospodarza.
- 10) We Francji i Anglii nie wolno wydmuchiwać publicznie nosa.

2. Odpowiedz na pytania.

- 1) Czy zwyczaje i obyczaje mogą się drastycznie różnić? Podaj przykład zachowania, które może być postrzegane inaczej w różnych miejscach / państwach.
- 2) Co w Polsce uznawane jest za brak kultury? Czy Polacy są narodem dobrze wychowanym?
- 3) Co w Twoim kraju uznaje się za niegrzeczne, niekulturalne zachowanie?
- 4) Czy warto dbać o zachowanie tradycyjnych obyczajów? Czy ma to dla Ciebie duże znaczenie?

3. Połącz synonimy.

1) obraza	A. uścisk
2) objęcie	B. okropny
3) posiłek	C. skąpstwo
4) nadal	D. rozczarować
5) na czas	E. punktualnie
6) zawieść (kogoś)	F. symptom
7) chciwość	G. pożywienie
8) wywyższać się	H. zabawa
9) impreza	I. zadzierać nosa
10) objaw	J. niegrzeczność
11) odrażający	K. wciąż

4. Uzupełnij tabelę.

<i>Polska</i>	<i>w Polsce</i>	<i>Polak</i>	<i>Polka</i>	<i>polski</i>
Korea				
Japonia				
Argentyna				
Rosja				
Grecja				
Szkocja				
Francja				
Turcja				
Norwegia				
Holandia				
Indie				
Chiny				
Filipiny				
Australia				
Nowa Zelandia				
Tajlandia				

5. Połącz wyrazy w ten sposób, aby powstał frazeologizm.

1) latający	A. indyjski
2) ryba	B. holender
3) łosoś	C. dolar
4) japońska	D. dywan
5) turecki	E. szyk
6) słoń	F. whisky
7) szkocka	G. po grecku
8) francuski	H. kuchnia
9) australijski	I. norweski
10) tajska	J. technologia

Test: Czy znasz zasady savoir-vivre?

1. Co oznacza po polsku "savoir-vivre"?
 - A. dobre wychowanie
 - B. znajomość życia
 - C. poprawna etyka
2. Którą ręką wręczamy bukiet kwiatów?
 - A. prawą
 - B. lewą
 - C. obojętnie
3. Czy przed posiłkiem należy naszym znajomym życzyć smacznego?
 - A. tak, to świadczy o dobrym wychowaniu.
 - B. to zależy od sytuacji.
 - C. jeśli nie jesteśmy gospodarzem, ten zwrot sugeruje, że posiłek będzie niesmaczny.
4. Kto przedstawia się pierwszy?
 - A. mężczyzna
 - B. kobieta
 - C. starsza kobieta
5. Jak powinno się zachowywać po kichnięciu?
 - A. czekać aż ktoś powie "na zdrowie".
 - B. zasłonić chusteczką usta.
 - C. przeprosić.
6. Które potrawy można jeść używając palców?
 - A. oliwki
 - B. owoce
 - C. ślimaki
7. Którego alkoholu nie można podawać schłodzonego?
 - A. ginu
 - B. koniaku
 - C. wódki
8. W czym podaną zupę można podnosić do ust?
 - A. w bulionówce z jednym uszkiem
 - B. w bulionówce z dwoma uszkami
 - C. w głębokim talerzu
9. Które guziki marynarki muszą być zapięte gdy stoimy?
 - A. tylko górny guzik.
 - B. wszystkie guziki.
 - C. dwa górne guziki, lub tylko środkowy.
10. czego nie wolno zakładać butów na obcasie?
 - A. do jeansów
 - B. do krótkich spódniczek
 - C. do spodni sportowych
11. Kiedy można opuszczać salę teatralną?
 - A. po zapaleniu świateł
 - B. po zgaszeniu świateł
 - C. po zakończeniu spektaklu

WYNIKI

9–11 punktów: Moje gratulacje. Rozwiązałeś test bezbłędnie, masz znakomite wyczucie stylu, ogromną kulturę osobistą i znasz zasady etyki. Jesteś prawdziwym wzorem.

8–5 punktów: Masz sporą wiedzę na temat odpowiedniego zachowania. Jesteś osobą kulturalną i dobrze wychowaną. Tylko dopieść szczegóły, a będzie idealnie.

4–1punkty: Niestety, oblałeś test. Masz małą wiedzę na temat savoir-vivre. Może i jesteś dobrym człowiekiem, ale nieokrzesanym. Lepiej dowiedz się czegoś więcej o etyce zachowania.

6. Połącz treść życzeń z właściwą okazją.

- A. *Sto lat! Obyś każdy kolejny rok wspominał z uśmiechem. Śmiało patrz w przyszłość, nigdy nie bój się jutra i z odwagą stawiaj czoła wyzwaniom, zarówno w życiu zawodowym jak i osobistym.*
- B. *Wystrzałowego Sylwestra i fantastycznej zabawy przez cały nadchodzący rok!*
- C. *Niech te Święta będą tak wyjątkowe, jak wtedy, gdy byłeś dzieckiem: niech śniegu napada po pas, niech dom rozbrzmiewa kolędami, a ubieranie choinki będzie najwspanialszą zabawą.*
- D. *W dniu Twojego święta życzę Ci dużo siły i zdrowia. Chcę, żebyś była zawsze uśmiechnięta i nie miała zbyt wielu zmartwień. Dziękuję Ci za to, że jesteś i za to jak mnie wychowałaś.*
- E. *Smacznego jajka, bogato zastawionego stołu, wesołego i bogatego zajączka.*
- F. *Życzę Ci, żebyś żyła długo i w pełnym zdrowiu, żeby nic Cię niepotrzebnie nie smuciło, żeby dziadek i dzieci były dla Ciebie oparciem, a wnuki źródłem pociechy.*
- G. *W tym uroczystym dniu przyjmijcie od nas najszczerze życzenia: abyście każdego dnia zakochiwali się w sobie na nowo i żebyście zawsze czerpali radość ze wspólnego życia.*
- H. *Wszystkiego najlepszego stary byku! Wreszcie możemy iść razem na piwko - możesz też iść głosować. Życzę Ci przyjemnego wejścia w dorosłość i żebyś zawsze był takim pozytywnym wariatem jak teraz.*
- I. *Zdrowie gospodarzy! Dziękujemy za zorganizowanie tak wspaniałego spotkania i za zapewnienie tak miłej atmosfery.*

toast, życzenia na Dzień Babci, życzenia wielkanocne, życzenia na Dzień Matki, życzenia urodzinowe, życzenia bożonarodzeniowe, życzenia na osiemnastkę, życzenia noworoczne, życzenia ślubne

7. Napisz życzenia z okazji Świąt Bożego Narodzenia lub urodzin ważnej dla Ciebie osoby (max 150 słów).

Ćwiczenie 4 215B4

Ktoś pyta, jak zrobić zupę grzybową. Proszę użyć trybu rozkazującego.

Kup 5 dag suszonych grzybów...

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Wigilijna zupa grzybowa

składniki:

- 5 dag suszonych grzybów
- 1 pęczek włoszczyzny
- 1.5 litra wody
- 1 cebula
- 1 łyżka masła
- sól i pieprz

Grzyby dokładnie **umyć** i **namoczyć**. **Zagotować** wodę, **dodać** grzyby razem z wodą, w której się moczyły i dalej **gotować**. **Pokroić** drobno włoszczyznę, cebulę **przepołować** i **zrumienić** bez tłuszczu. **Dodać** je do zupy, gdy grzyby są już prawie miękkie i **gotować** jeszcze ok. 25 minut. Zupę **przecedzić**. Grzyby **pokroić** i **dodać** do zupy lub **użyć** do pierogów czy uszek. **Dodać** masło. **Doprawić** do smaku solą i pieprzem. **Podawać** z kostką z kaszy lub łazankami.

Ćwiczenie 5 215B5

Typowym daniem poświętecznym jest bigos. Proszę przygotować przepis.

Bigos

75 dag kapusty kiszonej

składniki:

- 75 dag / kapusta kiszona
- 75 dag / kapusta biała
- 75 dag / mięso
- 4 dag / suszone grzyby
- 25 dag / tłusta kiełbasa
- 4 / ziarno / jałowiec
- 2 / listek laurowy
- 3 / ziarenko / ziele angielskie
- 0.5 / litr / woda
- 1 szklanka / czerwone wino
- kilka / suszone śliwki
- sól i pieprz

namoczyć, pokroić, zrumienić, dodać, gotować, doprawić, podawać

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

C BEZOSOBOWO

Formy bezosobowe

III osoba I. poj. + SIĘ

DAWNIEJ

OBCENIE

ZA PARĘ LAT

robiło się

robi się

będzie robić się / robiło się

Ćwiczenie 1 (215C2)

Jak za tysiąc lat będzie się mówiło o naszej cywilizacji? Proszę uzupełnić tekst formami nieosobowymi w czasie przeszłym.

odpoczywać, obchodzić, pielgrzymować, odwiedzać, kultywować, palić, pisać, organizować, pracować, świętować, obchodzić

15

Nowy Rok na prawie całym świecie zaczynał się 1.01. odliczaniem: „trzy, dwa, jeden, północ!” i otwarciem butelki szampana. W ten dzień zwykle ...*odpoczywano się*... po hucznej zabawie sylwestrowej. Od 2011 roku szósty stycznia był znowu w Polsce wolnym dniem. To bardzo stare święto, związane z Bożym Narodzeniem. Obchodziło się je na pamiątkę mędrców ze Wschodu, którzy za Gwiazdą przyszli do Betlejem i złożyli dary Jezusowi. Popularnie nazywani byli: Kacper, Melchior i Baltazar. Na drzwiach wejściowych kredą ich inicjały oraz aktualny rok. Wielkanoc to najważniejsze święto chrześcijańskie upamiętniające zmartwychwstanie Jezusa Chrystusa. To święto ruchome, je w pierwszą niedzielę po pierwszej wiosennej pełni księżyca. Najwcześniej 22.03., a najpóźniej 25.04. Z datą tych świąt związane były też terminy innych. Boże Ciało czyli święto Ciała i Krwi Pańskiej wypadło zawsze w czwartek 60 dni po Wielkanocy. Tradycyjnie wtedy procesje po ulicach miasta zatrzymujące się na modlitwę kolejno przy czterech ołtarzach. Z kolei Zielone Świątki (czyli zestanie Ducha Świętego) były 7 tygodni po Wielkanocy. Tych świąt w XXI wieku nie w jakiś szczególny sposób. Na początku maja był tzw. długi weekend. Pierwszego maja nie z okazji Międzynarodowego Dnia Solidarności Ludzi Pracy. W PRL-u było to święto propagandowe, a uczestnictwo w pochodach było obowiązkowe. Natomiast trzeciego maja było wolne na cześć ustawy z 1791 roku - pierwszej w Europie, a drugiej na świecie nowoczesnej spisanej konstytucji. Wniebowzięcie Najświętszej Maryi Panny zwane też Matki Boskiej Zielnej 15.08. To w ten dzień - z całej Polski i nie tylko - do Częstochowy do sanktuarium na Jasnej Górze. W dzień Wszystkich Świętych, 1.11., na cmentarzach groby bliskich i znicze, aby w ten sposób wyrazić swoją pamięć o tych, którzy odeszli. 11.11.1918 r. to oficjalny koniec pierwszej wojny światowej i arbitralna data odzyskania przez naród polski niepodległości po 123 latach nieistnienia na mapie Europy. Boże Narodzenie było 25 i 26 grudnia, ale w Polsce w sposób szczególny Wigilię, 24 grudnia.

Ćwiczenie 3 (215D3)

Proszę uzupełnić tabelę.

WZIAĆ	
wziąłem	wzięłam
.....
wzięliśmy	wzięłyśmy
.....

Ćwiczenie 4 (215D4)

Proszę uzupełnić.

Mami ...*wyjęła*... (wyjąć) z torby kartkę papieru, nożyczki, spinacze i nitkę. (zamknąć) torbę i (zacząć) pracę. Najpierw (wziąć) papier. (wyciąć) kwadrat, (zgiąć) go na pół i jeszcze raz na pół. Potem precyzyjnie (giąć) papier na różne sposoby, a wszyscy uważnie ją obserwowali. Wyszedt piękny ptaszek! Na koniec Mami (uciąć) kawałek nitki i (przypiąć) do ptaszka. Resztki papieru (zmiąć) i wyrzuciła do kosza.

Marek i Piotr też chcieli spróbować. (wyjąć) z toreb kartki papieru, nożyczki, spinacze i nitki. (zamknąć) torby i (zacząć) pracę. Najpierw (wziąć) papier. (wyciąć) kwadrat, (zgiąć) go na pół i jeszcze raz na pół. Potem precyzyjnie (giąć) papier na różne sposoby. Wyszły ptaszki, jak na pierwszy raz całkiem niezłe. Na koniec chłopcy (uciąć) po kawałku nitki i (przypiąć) do ptaszków. Resztki papieru (zmiąć) i wyrzucili do kosza.

15

Proszę przeczytać tekst i przyporządkować odpowiednie fragmenty tekstu do pytań w tabeli.

Sylwester bez fajerwerków

- a** Włoskie Stowarzyszenie Obrony Zwierząt i Środowiska Aidaa zaapelowało do władz wszystkich miast i miasteczek w kraju o wprowadzenie zakazu odpalania petard w noc sylwestrową i Nowy Rok w trosce o zwierzęta, które cierpią z powodu hałasu wywołanego przez fajerwerki.
- b** W tym roku zakaz stosowania wszelkich fajerwerków i materiałów pirotechnicznych obowiązywać będzie na pewno w Wenecji, Turynie oraz w Bari – pierwszym mieście na południu Włoch, gdzie tradycyjnie obchody nocy sylwestrowej są najhuczniejsze – dotychczas odpalano tam przy tej okazji tysiące ton petard. Łącznie takie przepisy wprowadzono w 800 miasteczkach i gminach – w 300 obowiązuje całkowity zakaz używania fajerwerków.
- c** Grzywny za złamanie zakazu wynoszą od 25 do 500 euro. Najostrzejsze przepisy uchwalono w Turynie, gdzie za odpalanie petard dodatkowo grozi areszt i zarzut maltretowania zwierząt.
- d** Organizacja obrońców zwierząt Aidaa uważa, że wszyscy burmistrzowie we Włoszech powinni ogłosić całkowity lub przynajmniej częściowy zakaz używania petard i rac.
- e** Według tego stowarzyszenia co roku w noc sylwestrową ginie w całym kraju około 5 tysięcy psów i kotów, a tysiące uciekają w panice z domów.
- f** Działacze Aidaa położyli także nacisk na to, co przeżywają w sylwestra osoby starsze i chore na serce, dla których eksplozje są źródłem ogromnego stresu i lęku.
- g** Zdaniem obrońców zwierząt i środowiska doroczny bilans zabitych i rannych w wyniku odpalania materiałów pirotechnicznych powinien stanowić wystarczający powód do wprowadzenia zakazu ich użycia.

PAP

1	Ile zwierząt szacunkowo traci życie w sylwestrową noc?	e
2	Jakie kary grożą za odpalanie petard w sylwestra?	
3	Co przemawia za wprowadzeniem zakazu używania petard i rac?	
4	Które miasta we Włoszech powinny wprowadzić zakaz odpalania materiałów pirotechnicznych?	
5	Gdzie wprowadzono już zakaz odpalania materiałów pirotechnicznych?	
6	Dla jakich ludzi petardy w sylwestra stanowią problem?	
7	Kto zaapelował do włoskich władz miejskich o wprowadzenie zakazu używania fajerwerków w sylwestrową noc?	